

Posudek školitele - Zvířata v rituálech českých myslivců v současnosti

Bc. Jakub Erben předkládá práci, která si klade za cíl prozkoumat české myslivecké rituály a jejich význam pro české myslivce. Výzkumné otázky jsou jasně stanoveny (s. 12) a jednoznačně vymezují směr, kterým by se DP měla ubírat. Autor si zvolil kvalitativní výzkumný design.

Část konceptuální zasazení práce (s. 14-22) patří mezi lepší stránky DP. Tato část, ač možná až příliš rozvlekle, představuje čtenáři teoretické pojetí rituálu z pohledu Clifforda Geertze.

Výběr empirických studií pro část 2.1.3. je však již problematický. Výběr zařazených studií totiž působí značně nahodile. Jen málo z nich se opravdu týká loveckých rituálů nebo loveckých tradic. Některá z témat jsou naopak opravdu už příliš daleko od hlavního tématu DP. Citace "2015-2016 Bowhunting" bez uvedení autorů na mě ani nepůsobí dojmem skutečně publikované odborné studie. Tato stěžejní rešeršní část je tak velmi nekoherentní a dle mého názoru je to i důsledkem toho, že autor nevěnoval dostatek času a pozornosti vyhledávání skutečně relevantních pramenů. Tak například jen za necelých 10 minut vyhledávání na bibliografických databázích mi vyskočily následující odkazy, které autor v rešerši neuvádí vůbec:

Mythology as an indicator of cultural change - Hunting and agriculture as reflected in North American traditions

By: Ross, S

ANTHROPOPOS Volume: 95 Issue: 2 Pages: 433-443 Published: 2000

Foxhunting folkways under fire and the crisis of traditional moral knowledge

By: Eliason, EA

WESTERN FOLKLORE Volume: 63 Issue: 1-2 Pages: 123-167 Published: WIN-SPR 2004

Custom, Praxis, Possession and Dispossession in Foxhunting Landscapes

By: Acton, Alison

Landscape Research Volume: 40 Issue: 2 Pages: 154-173 Published: FEB 17 2015

Animating rituals at Sami sacred sites in northern Finland

By: Salmi, Anna-Kaisa; Aikas, Tiina; Lipkin, Sanna

JOURNAL OF SOCIAL ARCHAEOLOGY Volume: 11 Issue: 2 Pages: 212-235 Published: JUN 2011

Xavante Ritual Hunting: Anthropogenic Fire, Reciprocity, and Collective Landscape Management in the Brazilian Cerrado

By: Welch, James R.

HUMAN ECOLOGY Volume: 42 Issue: 1 Pages: 47-59 Published: FEB 2014

KAAPOR RITUAL HUNTING

By: BALEE, W

HUMAN ECOLOGY Volume: 13 Issue: 4 Pages: 485-510 Published: DEC 1985

FESTIVAL HUNTING BY THE KICHWA PEOPLE IN THE ECUADORIAN AMAZON

By: Siren, Anders

JOURNAL OF ETHNOBIOLOGY Volume: 32 Issue: 1 Pages: 30-50 Published: SPR-SUM 2012

FOX HUNTING AS RITUAL

By: HOWE, J

AMERICAN ETHNOLOGIST Volume: 8 Issue: 2 Pages: 278-300 Published: 1981

Autor naopak zařazuje do rešerše prameny týkající se etických a praktických otázek lovu, nebo ekonomického rozměru lovu. Možná proto si pak autor dovolí v závěru souhrnně Diskuzi uzavřít tímto tvrzením (s. 141):

"Mnohé z nalezených výzkumů, které jsem procházel ... klouzaly jen velmi po povrchu ... Jen málokteré šly více do hloubky. A v Evropě pak již skoro vůbec ne."

V části 2.1.3. pak dále také nechápu, proč zde, v rešerši (!), autor prezentuje své osobní názory (s. 36, poslední odstavec)?

V další části 2.1.4. autor uvádí čtenáře do kontextu české myslivosti. V celé této části naprosto převažuje jediná citace, a to Tripes 2012. Tato část je také naplněna přímými citacemi z knihy Oldřicha Tripese, z nichž některé jsou i velmi rozsáhlé (např. s. 50-51).

Metodický postup popsáný je a čtenář se díky příloze č. 2 může seznámit i s osnovou realizovaných kvalitativních rozhovorů. Oceňuji i zařazení přílohy č. 3 s příklady kódů.

Analytická část je relativně zdařilá, ale je třeba upozornit na to, že zde může být mé hodnocení ovlivněno tím, že předchozí verze této části byly z mého pohledu nekvalitní a právě velký posun v kvalitě ve mně mohl vyvolat subjektivně-zkreslený dojem. Oponentské hodnocení této části DP bude proto pro komisi obhajoby jistě cennějším vodítkem, než zainteresovaný pohled školitele.

Závěry prezentované v DP jsou jasně formulovány a některé z nich i zajímavé (viz stručný přehled na s. 135-136). Výhradu mám ke zjištění, že "rituály, které se v české myslivosti praktikují, jsou ve světě naprosto unikátní" (s. 135). Srovnání s rituály a tradicemi u jiných kultur z pohledu "unikátnosti" (jinak velmi problematického kritéria pro srovnávání) nebylo cílem DP a takové srovnání by bylo v rámci jakékoliv DP i těžko proveditelné. Stejně tvrzení již navíc autor uvádí už hned ve výchozí rešerši - "česká myslivost je unikátní a nemá ve světě obdoby" (s. 47). Provedené rozhovory s respondenty mohly napovědět tomu, že čeští myslivci vnímají české myslivecké tradice jako unikátní. To je však pouze subjektivní hledisko některých respondentů. I když byla česká myslivost zapsána na seznam UNESCO, i jiné kultury z celého světa vytvářejí své lovecké komunity (ať už oficiálně organizované či nikoliv) a tyto komunity mají také své zajímavé tradice a rituály. Záleží ale hlavně na tom, zda členové těchto komunit a další aktéři aktivně usilují o zapsání na seznam UNESCO, anebo ne.

Diskuze výsledků je spíše jen naznačena a tedy velice stručná, povrchní (s. 140-141).

Co se týká práce s citacemi, jsou zde nedostatky. Autor často odkazuje na výzkumy, které necituje, např.:

- s. 36 - "*Mnohé texty v prostředí Kanady a USA se pak zabývají především tím...*"
- s. 32 - "*výzkumy týkající se lovu...existují*"
- s. 140 - "*Výzkum, který byl v roce 2004 proveden na Novém Zélandu...*"
- s. 141 - "*Pokud budeme můj výzkum porovnávat s těmi, které zkoumají domorodé lovce například v Mexiku, i zde nalezneme určité podobnosti*"

Stejně tak na straně 35 autor píše "*Jiná studie také zdůrazňuje...*" a "*Autor popisuje...*", ale chybí zde citační odkaz (možná je to studie MacTee 1990 citovaná ale až na další straně...).

Dále mám výhrady k tomu, že autor v seznamu literatury smíchal citace odborných pramenů, a citace mediálních článků z Internetu, např. články jako "*Tahle žena dokázala naštvat celý internet*", "*Jaký je rozdíl mezi parohy a rohy*", nebo "*Myslivců ubývá, mladé Italy lov netáhne*". Tyto a mnohé další "zdroje" by si jistě zasloužily samostatné oddělení a je vůbec otázka jejich relevance pro použití v DP. Také zařazení Wikipedie (s. 149) jako relevantního pramenu pro DP je dle mého názoru velmi nevhodné.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení v rozpětí 10-13 bodů.

V Praze dne 3.7.2016

Radek Trnka, Ph.D.